

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Szkoły Podstawowej Specjalnej Nr 17 w Bielsku-Białej
na rok szkolny 2019/2020**

Zgodnie z *art.26 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017r. poz.59)* Szkoła Podstawowa od 1 września 2017r. realizuje program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów,
- 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

W opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego uwzględniono również *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. Poz. 1249).*

Wprowadzenie do programu

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży (art.1 pkt 3. ustawy Prawo Oświatowe). Szkoła jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać uczniów w osiągnięciu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwiać korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów w trudnych sytuacjach.

Program powstał na podstawie obserwacji uczniów, rozmów i konsultacji z rodzicami i nauczycielami, przedstawicielami Samorządu Uczniowskiego oraz analizy dokumentów szkolnych.

Rozdział 1.

Zadania Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

1) Cele ogólne:

Działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia i bezpieczeństwa oraz wspomaganiu ucznia z niepełnosprawnością w jego rozwoju w następujących sferach:

- fizycznej – ukierunkowanej na kształtowanie umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- psychicznej – ukierunkowanej na budowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi,
- społecznej – ukierunkowanej na właściwe pełnienie ról społecznych oraz kształtowanie umiejętności dokonywania samodzielnej oceny wzorów i norm społecznych,
- duchowej – ukierunkowanej na zdobycie stabilnego systemu wartości i docenienie znaczenia zdrowia i sensu życia.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, rewalidacyjną, profilaktyczną, i informacyjną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły, poprzez specjalne metody pracy, realizowane w formie zbiorowej, grupowej i indywidualnej, w postaci: pogadanek, prelekcji, warsztatów, szkoleń, spektakli teatralnych, pikników.

2) Zadania:

- budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia,
- wdrażanie podstawowych zasad bezpieczeństwa,
- wdrażanie uczniów do samodzielności.
- rozwijanie umiejętności służących nabywaniu wiedzy, motywowanie do podejmowania celowej aktywności, nauki i rozwoju.
- rozwijanie osobowości ucznia.
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole poprzez budowanie prawidłowych relacji między wszystkimi członkami społeczności szkolnej,
- rozwijanie postaw patriotycznych i obywatelskich, wzmocnienie poczucia tożsamości narodowej oraz więzi ze społecznością lokalną.
- eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych specjalnymi potrzebami związanymi z niepełnosprawnością oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi,

- pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- przeciwdziałanie przemocy w szkole i w rodzinie,
- profilaktyka zagrożeń,
- preorientacja zawodowa.

3) Cele szczegółowe:

Uczeń naszej szkoły:

- zna zasady zdrowego trybu życia, odżywiania i aktywnie spędza wolny czas,
- dba o higienę osobistą i estetykę ubioru,
- dba o bezpieczeństwo własne i rówieśników,
- komunikuje się z innymi na miarę swoich możliwości,
- zna i szanuje symbole narodowe,
- kultywuje zwyczaje, tradycje „małej ojczyzny” i regionu,
- uczestniczy w uroczystościach szkolnych (kulturalnych, sportowych) i godnie reprezentuje szkołę na zewnątrz,
- odróżnia dobro od zła,
- rozwija swoje zdolności, zainteresowania, umiejętności,
- czuje się bezpiecznie w środowisku szkolnym,
- zna i stosuje zasady pracy w grupie,
- kulturalnie zwraca się do rówieśników i pracowników szkoły,
- włącza się w szkolne i pozaszkolne akcje charytatywne,
- chętnie pomaga innym.

4) Model absolwenta:

Absolwent naszej szkoły:

- potrafi dostrzegać wokół siebie innych ludzi, ceni przyjaźń i miłość,
- stara się efektywnie i mądrze wykorzystywać czas,
- wyraża swoje potrzeby i zauważa potrzeby innych,
- potrafi tworzyć i wzmacniać pozytywne relacje międzyludzkie,
- akceptuje samego siebie,

- rozwija swoje umiejętności i zainteresowania,
- ma poczucie przynależności do rodziny i grupy rówieśniczej,
- wie do kogo zwrócić się ze swoimi potrzebami i problemami,
- zna swoje prawa i obowiązki,
- odróżnia dobro od zła,
- zna i stosuje zwroty grzecznościowe,
- postępuje według przyjętych zasad dobrego zachowania,
- szanuje siebie, młodszych, rówieśników i dorosłych,
- dostosowuje się do norm i przestrzega je.

5) Diagnoza sytuacji wychowawczej:

Przed przystąpieniem do tworzenia programu wychowawczo-profilaktycznego dokonano analizy potrzeb szkoły na podstawie:

- wniosków z ewaluacji wewnętrznych,
- rozmowy kierowanej z przedstawicielami SU,
- spostrzeżeń wychowawców na temat klas i poszczególnych uczniów,
- dokumentacji pedagoga, psychologa,
- obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analizy uwag wpisanych do dzienników lekcyjnych,
- półrocznych sprawozdań opracowanych przez wychowawców,
- spostrzeżeń nauczycieli, specjalistów, pielęgniarki szkolnej,
- rozmów z rodzicami.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny został ponadto opracowany na podstawie diagnozy wieloobszarowej opartej na analizach problemów podczas spotkań zespołów problemowo-zadaniowych, konsultacjach pedagoga/psychologa szkolnego z wychowawcami i nauczycielami przedmiotów oraz wnioskach po warsztatach profilaktycznych realizowanych w klasach L i klasie VIIIŻ w roku szkolnym 2018/2019. W roku szkolnym 2018/19 na terenie Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 17 została przeprowadzona ewaluacja wewnętrzna dotycząca udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych. Ewaluacją zostały objęty wszyscy uczniowie, rodzice oraz

wychowawcy klas. Wskazania wynikające z przeprowadzonego badania ankietowego uzupełniają diagnozę problemu w zakresie działań profilaktyczno-wychowawczych.

W wyniku diagnozy sytuacji wychowawczej szkoły, dokonanej na podstawie w/w dokumentów wyłoniono następujące obszary problemowe:

<p>Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim</p>	<p>Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym; Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym i autyzmem;</p>
<ul style="list-style-type: none"> • niska motywacja do pracy • wulgaryzmy słowne • zaczepki wobec innych uczniów • niska samoocena • brak umiejętności spędzania wolnego czasu • duża ilość czasu poświęcana w „sieci” 	<ul style="list-style-type: none"> • małe zaangażowanie w zajęcia poza szkolne rozwijające zainteresowania • duża ilość czasu spędzana przed multimediami • trudne zachowania (w tym agresywne), najczęściej wynikające ze specyfiki niepełnosprawności i towarzyszących jej chorób.
<ul style="list-style-type: none"> • niezdrowe sposoby spędzania wolnego czasu; nadmierne korzystanie z komputera i innych urządzeń elektronicznych. • Niskie zaangażowanie w rodziców w prace szkoły i organizację zajęć pozaszkolnych dla dzieci • złe nawyki żywieniowe dzieci. 	

6) Kryteria efektywności:

1. Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.
2. Wszyscy nauczyciele realizują program wychowawczo – profilaktyczny, a w szczególności nauczyciele – wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych planów pracy.
3. Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

Rozdział 2.

Zadania uczestników programu

Uczestnicy programu:

- dyrektor i wicedyrektor szkoły,
- pedagog i psycholog szkolny,
- wychowawcy klas,
- nauczyciele,
- specjaliści,
- pielęgniarka szkolna,
- uczniowie,
- rodzice.

Zadania uczestników programu wychowawczo – profilaktycznego.

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu.

Zadania dyrektora i wicedyrektora szkoły:

- sprawowanie opieki nad uczniami i stwarzanie warunków do ich harmonijnego rozwoju psychofizycznego,
- inspirowanie nauczycieli do wdrażania nowych rozwiązań w procesie kształcenia,
- stwarzanie warunków do działania w szkole wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem jest działalność wychowawcza i profilaktyczna,
- współpraca z rodzicami, wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem, psychologiem oraz samorządem uczniowskim,
- czuwanie nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- dbanie o przestrzeganie zapisów zawartych w statucie,
- nadzorowanie realizacji szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego.

Zadania rodziców:

- wychowywanie zgodnie z własnymi przekonaniem religijnym i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka,
- znajomość i akceptacja programu wychowawczo – profilaktycznego proponowanego przez szkołę,
- wspieranie dziecka we wszystkich jego poczynaniach i zapewnianie mu poczucia bezpieczeństwa,
- wspieranie wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, kształtowanie pozytywnego obrazu szkoły i nauczycieli,
- aktywne uczestnictwo w życiu szkoły,
- troska o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci,
- odpowiedzialność finansowa za umyślne zniszczenia i kradzieże dokonane przez ucznia.

Zadania wychowawców klas:

- prowadzenie godzin do dyspozycji wychowawcy klasy zgodnie z ogólnymi zadaniami wychowawczo - profilaktycznymi szkoły,
- diagnozowanie sytuacji rodzinnej uczniów, ich potrzeb i trudności,
- podejmowanie działań integrujących klasę, sprzyjających utrzymaniu dobrej atmosfery pracy (imprezy klasowe, wycieczki, wyjścia do kina, teatru), kształtowaniu kultury osobistej uczniów, rozwijaniu zainteresowań,
- współpraca z rodzicami uczniów, wspieranie ich w wychowywaniu dzieci,
- współdziałanie z nauczycielami uczącymi w klasie; w szczególnych sytuacjach - pełnienie roli mediatora między uczniem a nauczycielem,
- wspieranie rozwoju uczniów,
- podejmowanie działań w przypadkach przemocy wobec ucznia, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów,

- informowanie rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno - pedagogicznej,
- wdrażanie do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorowanie realizacji obowiązku szkolnego,
- promowanie osiągnięć klasy i pojedynczych uczniów,
- inspirowanie do pracy zespołowej w klasie, przydzielanie zespołom zadań do realizacji na rzecz klasy, szkoły i środowiska,
- współpraca z dyrekcją szkoły, pedagogiem, psychologiem i pielęgniarką,
- współdziałanie z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka (policją, poradniami psychologiczno - pedagogicznymi, sądami rodzinnymi i innymi),
- angażowanie uczniów w działania prospołeczne i alternatywne dla zjawisk patologicznych (np.: samorząd szkolny, akcje charytatywne).

Zadania nauczycieli:

- dążenie do bycia autorytetem i przewodnikiem dla swoich podopiecznych niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych,
- odpowiedzialność za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjść i wyjazdów szkolnych,
- udzielanie pomocy w przewycięzaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informowanie o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach,
- kreowanie sytuacji, w których uczeń aktywnie rozwija wszystkie sfery swojej osobowości,
- rozwijanie dociekliwości poznawczej, zainteresowań i talentu oraz mobilizowanie do twórczej i samodzielnej pracy,
- kształcenie i wychowanie dzieci w duchu patriotyzmu,
- reagowanie i uwrażliwianie na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań,

- organizowanie wspólnie z pedagogiem i psychologiem różnych form pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowywanie wymagań edukacyjnych do specyficznych potrzeb uczniów,
- proponowanie uczniom pozytywnych form wypoczynku dostępnych w szkole i poza nią,
- realizowanie w toku pracy wychowawczej treści i celów programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Zadania uczniów:

- aktywne zdobywanie wiedzy poprzez uczestniczenie w zajęciach lekcyjnych, uczenie się w zakresie swoich możliwości oraz umiejętne wykorzystanie wolnego czasu,
- przestrzeganie zasad kultury współżycia i szanowania poglądów innych osób,
- troska o bezpieczeństwo i zdrowie własne oraz kolegów, stronięcie od substancji psychoaktywnych,
- godne reprezentowanie szkoły poprzez właściwe zachowanie się w szkole i poza nią oraz dbanie o estetykę wyglądu,
- współorganizowanie imprez i akcji szkolnych (np. wolontariat, akcje charytatywne),
- przestrzeganie regulaminów i procedur obowiązujących w szkole,
- prowadzenie zdrowego trybu życia i dbanie o swoje środowisko,
- poszanowanie kultury, języka i tradycji narodowej,
- czynne uczestnictwo w warsztatach profilaktyczno – wychowawczych.

Zadania pedagoga i psychologa szkolnego:

- ścisła współpraca z nauczycielami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych,
- porady indywidualne dla uczniów i rodziców w zakresie: eliminowania napięć psychicznych, rozwiązywania trudności powstających na tle konfliktów rodzinnych i rówieśniczych,

- profilaktyka uzależnień,
- organizowanie i prowadzenie pogadank i prelekcji na tematy: wychowawcze, przeciwdziałania patologiom społecznym, sposobu rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w sytuacjach trudnych itp.,
- prowadzenie działań diagnostycznych uczniów, diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów,
- diagnozowanie sytuacji wychowawczych i rodzinnych w celu rozwiązywania problemów,
- udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,
- zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych
- pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- wspieranie nauczycieli w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- współorganizowanie akcji charytatywnych – wolontariat.

Rozdział 3.

Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym, w tym uczniów z autyzmem.

Zadania wychowawczo- profilaktyczne	Sposoby realizacji zadań
1 Budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia.	<ol style="list-style-type: none">1. Zapobieganie wadom postawy: ćwiczenia śródlekcyjne, dostosowanie wysokości stolików i krzeseł do wzrostu uczniów.2. Przeciwdziałanie i walka z próchnicą3. Dbanie o zdrowie, higienę osobistą, estetykę własną i otoczenia: wykorzystywanie bieżących sytuacji szkolnych. Warsztaty dla uczniów dotyczące stylizacji i dbania o własny wygląd.4. Propagowanie zdrowego stylu życia: poznanie zasad zdrowego odżywiania, przygotowywanie zdrowych posiłków, udział w akcjach <i>Szklanka mleka, Owoce i warzywa w szkole</i>, ruch na świeżym powietrzu (lekcje wychowania fizycznego, przerwy śródlekcyjne, gry i zabawy sportowe, wycieczki), uświadamianie konieczności dostosowania ubioru do stanu pogody.5. Świadomość zdrowego odżywiania – warsztaty z dietetykiem.6. Zachęcanie do aktywnego wypoczynku w czasie wolnym: udział w licznych zawodach sportowych, olimpiadach specjalnych.7. Propagowanie postaw proekologicznych: udział w konkursach plastycznych i przyrodniczo-ekologicznych, szkolnych akcjach ekologicznych.8. Uświadamianie uczniom zagrożeń wynikających z palenia tytoniu, picia alkoholu, używania substancji psychoaktywnych w ramach realizacji zajęć z pedagogiem i psychologiem – klasy 4-8 „L”.

<p>2 Wdrażanie podstawowych zasad bezpieczeństwa.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaznajamianie uczniów z podstawowymi zasadami ruchu drogowego: apele dotyczące bezpieczeństwa (instruktaż prowadzony przez policjanta, ratownika, strażaka). 2. Przypominanie regulaminów wyjść i wycieczek. 3. Zapoznanie uczniów z numerami alarmowymi. 4. Edukowanie uczniów dotyczące przestrzegania zasad BHP w klasie i szkole: zapoznanie z regułami gier i zabaw ruchowych, regulaminami sal lekcyjnych. 5. Kształtowanie świadomości bezpiecznego i kulturalnego korzystania z TV, gier komputerowych, Internetu: pogadanki, dyskusje w czasie lekcji wychowawczych. 6. Stosowanie procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych 7. Szkolenie klas I L w zakresie pierwszej pomocy
<p>3 Wdrażanie uczniów do samodzielności.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie umiejętności samoobsługowych w sytuacjach naturalnych i zadaniowych. 2. Wdrażanie do utrzymywania porządku w miejscu pracy. 3. Wdrażanie do samodzielności w czasie przyjazdów do szkoły i powrotów do domu. 4. Wskazywanie sposobów postępowania w razie niebezpieczeństw – klasy 4-8 „L”.
<p>4 Rozwijanie umiejętności służących nabywaniu wiedzy, motywowanie do podejmowania celowej aktywności, nauki i rozwoju.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostosowanie zadań do możliwości uczniów. 2. Motywowanie do dokończenia zadania. 3. Tworzenie przyjaznej atmosfery i komfortu psychicznego. 4. Nagradzanie wysiłku włożonego w pracę, a nie jej efektów. 5. Informowanie rodziców o sukcesach uczniów i ich aktywności.
<p>5 Rozwijanie osobowości ucznia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie warunków do rozwoju indywidualnych zainteresowań: <ol style="list-style-type: none"> a) prowadzenie kół zainteresowań: ceramiczne, plastyczne, techniczne, kulinarne, krajoznawczo – turystyczne. b) organizacja i uczestnictwo w konkursach, zawodach sportowych, olimpiadach specjalnych. 2. Wykorzystywanie sytuacji szkolnych do treningu rozpoznawania własnych emocji, uczuć, mocnych i słabych stron. 3. Stymulowanie rozwoju samoakceptacji i samokontroli (kontrolowanie zachowania i emocji, kreowanie własnego wizerunku, samoocena).
<p>6 Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole poprzez budowanie prawidłowych relacji między wszystkimi członkami społeczności</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia i zabawy integrujące grupy lub zespoły klasowe. 2. Wyjazdy i wycieczki szkolne 3. Udział w uroczystościach szkolnych i klasowych (bale, apele, piknik szkolny). 4. Współpraca Sekcji Samorządu Uczniowskiego.

szkolnej.	
7 Rozwijanie postaw patriotycznych i obywatelskich, wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej oraz więzi ze społecznością lokalną.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznanie symboli narodowych i europejskich: nauka hymnu państwowego. 2. Podtrzymywanie tradycji szkolnych: pasowanie na ucznia, Kronika szkolna, Piknik Rodzinny. 3. Uczestnictwo w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym. 4. Udział w akcjach charytatywnych (Pola Nadziei, Sprzątanie Ziemi, zbiórka na rzecz schroniska dla zwierząt).
8 Eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych specjalnymi potrzebami związanymi z niepełnosprawnością oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, logopedycznych, SI, gimnastyki korekcyjnej. 2. Organizacja zajęć dydaktyczno – wyrównawczych – klasy 4-8 „L” 3. Indywidualne rozmowy z psychologiem i pedagogiem szkolnym – w zależności od potrzeb. 4. Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną i innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. 5. Organizowanie szkoleń i warsztatów dla uczniów z zakresu radzenia sobie z trudnymi sytuacjami
9 Pomoc rodzicom i nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole. 2. Dostarczanie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami. 3. Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem. 4. Zebrania i konsultacje dla rodziców. 5. Zapoznanie rodziców z <i>Statutem Szkoły</i> i innymi dokumentami poprzez stronę internetową szkoły. 6. Pełnienie opieki nad dziećmi w świetlicy szkolnej z uwzględnieniem potrzeb rodziców. 7. Pomoc materialna dzieciom z rodzin o niskim statusie materialnym, niewydolnych wychowawczo oraz znajdujących się w sytuacji kryzysowej: współpraca z MOPS-em, asystentami rodzinnymi, pozyskiwanie sponsorów. 8. Udostępnianie wykazu instytucji, w których można uzyskać pomoc specjalistyczną. 9. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i rodziców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo, np.: w radach szkoleniowych, kursach i szkoleniach.

<p>10 Przeciwdziałanie przemocy w szkole i w rodzinie.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wczesne wykrywanie form przemocy wśród uczniów: obserwacja, współpraca z pielęgniarką szkolną, pedagogiem, psychologiem. 2. Ochrona ofiar przemocy: rozmowa z uczniem i konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury <i>Niebieskiej karty</i>, organizowanie szkoleń dla rodziców i nauczycieli, współpraca z Policją, Sądem, MOPS-em. 3. Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne dla klas 1-8 „L”. 4. Propagowanie wśród uczniów troski i pomocy młodszym uczniom szkoły - przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole, włączenie uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w dyżury w czasie przerw. 5. Stawianie jasnych, wymagań i konsekwentne ich egzekwowanie przez wszystkie osoby pracujące z uczniami 6. Stosowanie czytelnego systemu wzmocnień pozytywnych i wzmocnień negatywnych. 7. Włączanie rodziców w wypracowanie wspólnych strategii postępowania w przypadku pojawienia się zachowań trudnych. Uczestnictwo rodziców w szkoleniu: Carole Sutton – „Radzenie sobie z trudnymi zachowaniami dzieci” - (w zależności od potrzeb).
<p>11 Profilaktyka zagrożeń.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uświadamianie uczniom zagrożeń wynikających z palenia tytoniu, picia alkoholu, używania leków, narkotyków i dopalaczy: pogadanki w ramach godzin wychowawczych, spotkań z pedagogiem, pielęgniarką szkolną. 2. Spotkania z przedstawicielami policji dotyczące zagrożeń i odpowiedzialności nieletnich. 3. Diagnozowanie dzieci i młodzieży pod kątem ewentualnych zagrożeń: obserwacje, rozmowy z wychowawcą, pedagogiem, pielęgniarką szkolną. 4. Rozpoznawanie i eliminowanie zachowań dotyczących przemocy fizycznej, psychicznej, w tym werbalnej, wobec siebie i innych: obserwacja, współpraca z pielęgniarką szkolną, pedagogiem, psychologiem, instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia, pogadanki na godzinach wychowawczych. 5. W przypadku podejrzenia wystąpienia sytuacji zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją stosowanie procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych.

12 Preorientacja zawodowa.	<ol style="list-style-type: none">1. Planowanie dalszej edukacji uwzględniające własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz sytuację na rynku pracy: edukacja wczesnoszkolna, godziny wychowawcze, zajęcia z doradcą zawodowym (klasy 7, 8 „L”)2. Poznanie specyfiki różnych form kształcenia i zawodów: uczestniczenie w dniach otwartych wybranych szkół.
----------------------------	--

Rozdział 4.
Ewaluacja programu.

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne, pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i stanowią podstawę do planowania działań wychowawczo – profilaktycznych w kolejnym roku szkolnym.